

ADVIES

Brussels actieplan 2018-2020 ter bestrijding van racisme en discriminatie

14 november 2018

Aanvrager	Staatssecretaris Bianca Debaets
Aanvraag ontvangen op	20 november 2018
Aanvraag behandeld door	Commissie Diversiteit-Gelijkheid van kansen-Armoede
Aanvraag behandeld op	6 november 2018
Advies uitgebracht door de Plenaire zitting op	14 november 2018

Vooraf

Dit Brussels actieplan 2018-2020 ter bestrijding van racisme en discriminatie berust op de bestaande wetgeving, beleidsvoeringen en maatregelen ter zake en stelt een reeks nieuwe maatregelen en acties voor om racisme en discriminatie doeltreffend te bestrijden.

Het actieplan omvat 11 prioritaire werklijnen en strategische doelstellingen, die de organisaties van de Coalitie voor een interfederaal plan hebben voorgesteld. Deze bepalen de acties die op het terrein moeten worden gevoerd om dit plan te operationaliseren. Meer bepaald strekken deze werklijnen ertoe om relevante actoren systematisch te betrekken, aandacht te schenken aan intersectionaliteit en specifieke vormen van racisme, te voorzien in beter juridisch toezicht op inbreuken, een inclusief neutraliteitsbeleid te leiden of om een duurzaam beleid van racismebestrijdende organisaties op te zetten.

Het actieplan stelt 29 acties voor om een doeltreffend beleid tegen racisme en discriminatie te voeren in gewestelijke domeinen zoals werkgelegenheid, huisvesting, lokale autoriteiten, gelijke kansen en toegang tot goederen en diensten. Tevens strekt het ertoe om een veel nauwere samenwerking tussen Regeringsleden, openbare instellingen, organisaties en burgers aan te moedigen.

Advies

1. Algemene beschouwingen

De Raad is verheugd over het initiatief en de bereidheid van de Brusselse Regering om een actieplan te bevorderen dat een actuele problematiek, meer bepaald racisme en discriminatie, aanpakt. Hij benadrukt het belang van een interfederaal plan ter zake.

De Raad heeft echter vragen bij de « doelgroepenbenadering » in de bestrijding van discriminatie, zoals deze in het actieplan is uiteengezet. Hij vraagt om een aanpak te vermijden die stigmatiseert en silo's creëert (Afro-afstammelingen, Europese burgers van Noord-Afrikaanse en Turkse afkomst, islamofobie, antisemitisme en Roma) bij de tenuitvoerlegging van maatregelen en nieuwe normen.

De Raad is zich terdege bewust van de noodzaak om, zo nodig, verschillende criteria te kruisen om een correcte benadering van bepaalde vormen van discriminatie te verkrijgen, bijvoorbeeld rassendiscriminatie die specifiek mannen of vrouwen treft. Hij vestigt echter de aandacht op het feit dat bij de huidige stand van de wetgeving drie verschillende wetten respectievelijk betrekking hebben op rassendiscriminatie, discriminatie op grond van gender en andere vormen van discriminatie. Hij vraagt zich af hoe men dit concept operationeel kan maken.

De Raad heeft vragen bij de coherentie en coördinatie met de andere maatregelen ter bestrijding van racisme en discriminatie, meer bepaald op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting, die binnen het Brussels Gewest effectief zijn of ter bespreking liggen.

Tevens heeft **de Raad** vragen bij de coördinatie met andere overlegplaatsen, waar bijvoorbeeld werkgelegenheid samen met de thema's van discriminatie en racisme worden aangepakt. Hij herinnert eraan dat elke adviesraad zijn eigen bevoegdheidsgebied heeft, zoals sociaaleconomische aangelegenheden en kwesties die meer op geweld zijn gericht.

De Raad vraagt om in het actieplan de verschillende plaatsen voor raadpleging en overleg te verduidelijken. Hij vraagt om ook de samenstellingen van deze organen te verduidelijken, en meer bepaald deze van de coördinatiegroep. Aangezien deze laatste als opdracht heeft om de monitoring uit te voeren en op te volgen, dringt **de Raad** aan op het belang van de aanwezigheid van de sociale partners in zijn midden.

De Raad dringt erop aan dat de besprekingen aangaande de acties, zowel vooraf als achteraf, een zo breed mogelijke vertegenwoordiging zouden bijeenbrengen van de actoren die bij de strijd tegen racisme en discriminatie zijn betrokken, met inbegrip van de sociale partners.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Definities van de begrippen

De Raad wijst op het belang van de definities bij de uitvoering van de acties die in dit actieplan zijn voorzien.

De Raad vestigt de aandacht op de definitie van racisme in het actieplan, die gebaseerd is op een vergelijking van termen (ras, etniciteit, ...) en die een hiërarchie tussen de begrippen stelt. Deze definitie is niet aanvaardbaar in een gewestelijk plan.

De Raad betreurt het dat er niet wordt verwezen naar de oprichtingsteksten in het internationaal recht. Bijvoorbeeld het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie van 1965, dat een zeer duidelijke definitie van racisme geeft.

Tevens vraagt **de Raad** dat bepaalde definities zouden worden verduidelijkt teneinde de geplande maatregelen correct ten uitvoer te leggen, en meer bepaald de definities van « inclusieve neutraliteit » en van « intersectionaliteit ».

Wat de intersectionaliteit betreft, meent **de Raad** te begrijpen dat het erop aankomt om de criteria zo nodig te kruisen, om zo een correcte benadering van bepaalde discriminerende verschijnselen te hebben. Indien dit wel degelijk het geval is, stelt **de Raad** voor om, rekening houdend met de meerduidigheid van het begrip intersectionaliteit, dit woord niet te gebruiken of om het duidelijk de definitie ervan te geven die door het actieplan werd weerhouden.

De Raad maakt zich zorgen over een willekeurige toepassing van de maatregelen, gezien het plan naar dit niet gedefinieerde en dus vage begrip verwijst. Zo worden bijvoorbeeld voor alle gewestelijke initiatieven indicatoren voorgesteld die op basis van een leesrooster van de intersectionaliteit worden gelezen. Hetzelfde geldt voor de vaststelling van de toewijzing van de budgetten, die moet worden uitgevoerd door na te gaan of aan de criteria van de intersectionaliteit is voldaan.

De Raad vraagt om in het volledige actieplan de termen « *ras* » door de termen « *vermeend ras* » te vervangen.

Ten slotte is **de Raad** van mening dat er een onderscheid moet blijven bestaan tussen racisme en discriminatie op grond van vermeend ras of daarmee samenhangende criteria. Racistische daden en aanzetten tot racisme zijn strafbare feiten en moeten als zodanig worden bestraft. Als discriminatie wordt opgevat als alle fenomenen die ertoe leiden dat een groep - bijvoorbeeld een etnische groep - achtergesteld wordt op een bepaald gebied - bijvoorbeeld werkgelegenheid - is **de Raad** van mening dat het juridisch en het rechterlijk systeem ondergeschikt moeten blijven aan structurele

hervormingen en aan positieve benaderingen inzake onderwijs en de bevordering van diversiteit. In dit verband verwijst **de Raad** naar de lopende werkzaamheden inzake de herziening van de instrumenten ter bevordering van diversiteit.

2.2 Oprichting van een platform in het kader van de implementatie van het plan

Het actieplan voorziet dat equal.brussels een platform naar het beeld van het Platform geweld zal oprichten. **De Raad** vraagt om aandachtig te zijn voor de samenstelling van dit platform. Hij stelt voor om zich te baseren op de samenstelling van de Brusselse Raad voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen, die in een vertegenwoordiging van de sociale partners, de verenigingswereld en de academische wereld voorziet.

De Raad vraagt zich af hoe het platform, dat in zijn methode aan het platform tegen geweld wil worden gekoppeld, ertoe kan bijdragen om cyberhaat onder de aandacht te brengen, en vooral met welke middelen het deze nieuwe vorm van verspreiding van racisme kan tegengaan. Hij vraagt om meer in haatdelicten en cyberhaat te investeren.

2.3 Actie 1 en actie 3

De Raad vraagt om rekening te houden met de lopende werkzaamheden bij de Raad voor non-discriminatie en diversiteit (NRDO-ACTIRIS). De besprekingen hebben betrekking op een herdefiniëring van nieuwe instrumenten en nieuwe organen om discriminaties op het vlak van werkgelegenheid te bestrijden.

De Raad dringt aan op de wens om de beraadslagings- en besluitvormingsorganen te centraliseren en te standaardiseren. Het is belangrijk om een samenhangend beleid te voeren.

In dit verband vraagt **de Raad** om de sociale partners hierbij te betrekken, voor een optimale coördinatie van de strijd tegen racisme en discriminatie.

2.4 Actie 2

De Raad benadrukt deze actie 2 en de ontwikkeling van indicatoren op een positieve wijze. Bij de uitvoering van een plan vindt hij het van fundamenteel belang om een globale doelstelling, tussentijdse doelstellingen en specifieke doelstellingen te hebben en om zo nauwkeurig mogelijke indicatoren in tijd 0 en tijd 1 vast te stellen.

De Raad vestigt echter de aandacht op het belang om indicatoren niet alleen in functie van de evaluatie van discriminaties, maar ook in functie van positieve acties vast te stellen, om zo in verhouding tot de 19 beschermde criteria en in verhouding tot racisme in fenomenologische evolutie te kunnen handelen.

2.5 Actie 8

De Raad vraagt zich af hoe de Diensten (klachtenloket inzake discriminatie en de dienst met betrekking tot de ontwikkeling van diversiteit) hieraan structureel kunnen deelnemen, gezien deze momenteel in een hervormingsproces zitten.

2.6 Actie 9

De Raad vraagt zich af of een dergelijke sensibiliseringscampagne voor de slachtoffers van discriminatie om de meldpunten kenbaar te maken, in het kader van de werkgelegenheid moet worden gevoerd. Binnen Actiris zijn campagnes ter bevordering van diversiteit seizoensgebonden, alleen of met werkgevers, gekoppeld aan specifieke budgetten.

2.7 Actie 10

De Raad beschouwt dit als een belangrijke actie van het plan en betreurt het dat deze actie niet verder wordt ontwikkeld. Alle communicatiekanalen moeten worden gebruikt om een sensibiliseringscampagne voor de Brusselaars te voeren.

2.8 Actie 16, 17 en 18

De Raad stelt vast dat de inclusieve neutraliteit niet in het plan wordt behandeld, in tegenstelling tot wat de titel van dit hoofdstuk aangeeft. Het plan verduidelijkt niet wat de ins en outs van een dergelijk beleid van inclusieve neutraliteit zijn.

De Raad vraagt om de titel van dit hoofdstuk te wijzigen, dat eerder de titel « de voortzetting van het interconfessionele en interfilosofische overleg » zou moeten dragen, overeenkomstig de bepalingen van de acties 16 tot 18.

De Raad wenst met de Regering samen te werken, teneinde de beraadslaging rond deze vraagstukken verder uit te diepen.

2.9 Acties 20, 21 en 23

De Raad benadrukt het belang van monitoring om statistieken te verkrijgen, met name op het gebied van gender en etnostratificatie. Hij wijst erop dat de laatste monitoring enkele tekortkomingen aan het licht had gebracht, zoals de onmogelijkheid om te bepalen hoe het glazen plafond wordt gevormd.

De Raad vraagt om te analyseren hoe de monitoring het best kan worden verduidelijkt, om zo de tekortkomingen van de vorige monitoring weg te werken.

De Raad benadrukt dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten en besluiten van de monitoring bij de Regering, en niet bij de verenigingen op het terrein ligt.

In het kader van de monitoring benadrukt **de Raad** het belang van de aanwezigheid van de sociale partners in deze besprekingen. Hij wijst met name op de acties 21 en 23, die voorzien in het opzetten van de monitoring en het vaststellen van maatregelen op basis hiervan.

2.10 Partners

De Raad is verheugd over het feit dat verenigingen op het terrein zich voor deze thematiek inzetten. Tevens benadrukt hij de bereidheid om in een netwerk van verschillende platformen te werken. Wat de inhoud en de uitvoering van het plan betreft, vraagt hij echter om een echte uitbreiding van het actieplan, zodat alle Brusselse actoren, sociale partners en anderen die bij de strijd tegen racisme en discriminatie betrokken zijn, er deel van zouden uitmaken, zodat de hele huidige dynamiek op dit gebied zou zijn vertegenwoordigd.

De Raad vraagt dat de sociale partners bij de beraadslagingsorganen zouden worden betrokken. Hij herinnert eraan dat elke organisatie ook projecten op dit gebied ontwikkelt.

*
* *